

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 1Tdo/17/2015
Identifikačné číslo spisu: 5614010049
Dátum vydania rozhodnutia: 09.12.2015
Meno a priezvisko: JUDr. Štefan Harabin
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2015:5614010049.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Štefana Harabina a sudcov JUDr. Gabriely Šimonovej a JUDr. Viliama Dohňanského na neverejnom zasadnutí 09. decembra 2015 v Bratislave, v trestnej veci proti obvinenému Z. U., pre spolupáchateľstvo zločinu lúpeže podľa § 20, § 188 ods. 1, ods. 2 písm. c/, § 138 písm. a/ Tr. zák. a iné, o dovolaní obvineného proti rozsudku Okresného súdu Liptovský Mikuláš z 19. mája 2014, sp. zn. 2 T 19/2014 v spojení s uznesením Krajského súdu v Žiline z 23. júla 2014, sp. zn. 2 To 56/2014, podľa § 381 Tr. por., z dôvodu § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por., takto

rozhodol:

Podľa § 382 písm. c/ Tr. por. dovolanie obvineného Z. U. sa o d m i e t a.

Odôvodnenie

Rozsudkom Okresného súdu Liptovský Mikuláš z 19. mája 2014, sp. zn. 2 T 19/2014, po povolení obnovy konania podľa § 166 Tr. por. obvinený Z. U. za skutky 1 - 4, za ktoré bol právoplatne uznaný za vinného, a to :

v bodoch 1, 2

- zo spolupáchateľstva pokračovacieho zločinu vydierania podľa § 20, § 189 ods. 1, ods. 2 písm. a/, § 138 písm. a/ Tr. zák.,

v bode 3

- zo zločinu nedovolennej výroby omamných a psychotropných látok, jedov alebo prekurzorov, ich držania a obchodovania s nimi podľa § 172 ods. 1 písm. c/, písm. d/ Tr. zák.,

v bode 4

- zo spolupáchateľstva zločinu obmedzovania osobnej slobody podľa § 20, § 183 ods. 1, ods. 2 písm. a/, písm. b/, § 138 písm. d/, § 140 písm. c/ Tr. zák.,

- zo spolupáchateľstva zločinu lúpeže podľa § 20, § 188 ods. 1, ods. 2 písm. c/, § 138 písm. a/ Tr. zák.,

rozsudkom Okresného súdu Liptovský Mikuláš z 2. februára 2010, sp. zn. 2 T 7/2010, ktorého výrok o vine obvineného a výrok o uložení povinnosti nahradiť škodu poškodenému zostal nedotknutý,

bol mu uložený podľa § 188 ods. 2, § 38 ods. 2, § 36 písm. l/, § 37 písm. h/, § 41 ods. 2, § 48 ods. 2

písm. a/ Tr. zák., v znení Trestného zákona účinného po 21. decembri 2012, úhrnný trest odňatia slobody 7 (sedem) rokov a 8 (osem) mesiacov so zaradením na jeho výkon do ústavu s minimálnym stupňom stráženia.

Krajský súd v Žiline uznesením z 23. júla 2014, sp. zn. 2 To 56/2014, odvolanie obvineného Z. U. zamietol.

Uznesenie krajského súdu obvinený 11. februára 2015 napadol dovolaním z dôvodu § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por. Rozhodnutia nižších súdov rezultujú z chybné aplikácie ustanovení § 37 písm. h/ Tr. zák. v spojení s § 41 ods. 2 Tr. zák. Prvostupňový súd schválil dohodu o vine a treste, kde mu bol uložený trest odňatia slobody vo výmere 7 (sedem) rokov a 8 (osem) mesiacov za použitia § 39 ods. 2 písm. d/, ods. 4 a § 41 ods. 2 Tr. zák. Pôvodná sadzba trestu odňatia slobody upravená podľa § 41 ods. 2 Tr. zák. od 11 (jedenásť) rokov a 6 (šesť) mesiacov, do 16 (šestnásť) rokov, mu bola výrazne znížená pod dolnú hranicu o jednu tretinu. V obnovenom konaní, hoci zákonná sadzba bola od 7 (sedem) do 16 (šestnásť) rokov, mu bol uložený neprimerane prísny trest nad dolnú hranicu trestnej sadzby upravenej v zmysle Nálezu Ústavného súdu Slovenskej republiky z 28. novembra 2012, PL. ÚS 106/2011. Zásady pre ukládanie trestu sa nezmenili, napriek tomu súdy v pôvodnom a obnovenom konaní hodnotili ukládanie trestu rôzne, bez priliehavého právneho zdôvodnenia. Za najväčšie pochybenie považuje to, že prvostupňový i odvolací súd v obnovenom konaní aplikovali § 37 písm. h/ Tr. zák. (spáchal viac trestných činov) za súčasného použitia § 41 ods. 2 Tr. zák. Podľa ustálenej súdnej praxe nemožno tieto ustanovenia aplikovať súčasne, pretože by došlo k situácii, že určitá okolnosť sa páchatelovi pričíta dvakrát, čím dochádza k porušeniu zásady ne bis in idem. Upozornil na rozsudok Krajského súdu v Žiline z 25. mája 2010, sp. zn. 1 To 50/2010 a Stanovisko Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo 14. júna 2010, sp. zn. Tpj 104/2009, ktoré tento postup zakazujú. Okresný súd aplikoval obe ustanovenia, pomer poľahčujúcich a priťažujúcich okolností bol rovnaký, a preto nemohol uložiť trest odňatia slobody na samej dolnej hranici trestnej sadzby. Krajský súd sa nesprávnosťou aplikácie v zmysle § 168 ods. 1 Tr. por. nevysporiadal. Navrhol, aby rozsudok okresného súdu a uznesenie odvolacieho súdu, boli zrušené a vec prikázaná odvolaciemu súdu, prípadne okresnému súdu na nové prerokovanie a rozhodnutie.

Prokurátor k dovolaniu obvineného uviedol, že nepreukázal existenciu dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por. Opiera ho o účelovú argumentáciu, poukazujúc na nesprávnu aplikáciu hmotnoprávneho ustanovenia § 37 písm. h/ Tr. zák., ktoré nemá s uloženým trestom príčinnú súvislosť. Rovnaký trest by mu bol uložený aj bez tejto priťažujúcej okolnosti, resp. aj pri prevahe poľahčujúcich okolností. Uložený trest je v rámci zákonnej sadzby § 188 ods. 2 Tr. zák., na takmer dolnej hranici. V štandardnom konaní by bolo možné očakávať výrazne prísnejší trest, čomu zabránila iba zásada zákazu „reformatio in peius“. Navrhol dovolanie obvineného podľa § 392 ods. 1 Tr. por. zamietnuť.

Najvyšší súd ako súd dovolací v zmysle § 377 Tr. po. zistil, že dovolanie proti napadnutému rozhodnutiu je prípustné, bolo podané oprávnenou osobou, v zákonom stanovenej lehote a mieste (§ 368 ods. 1, ods. 2 písm. h/, § 369 ods. 2 písm. b/, § 370 ods. 1, ods. 3 Tr. por.) a spĺňa podmienky, ako aj obsahové náležitosti predpokladané v § 373 ods. 1, ods. 2, § 374 Tr. por., a nie je zákonný dôvod na postup podľa § 382 písm. a/, písm. b/, písm. d/, písm. e/ alebo písm. f/ Tr. por., a ani podľa § 382a a § 383 Tr. por.

Najvyšší súd preskúmaním spisu zistil, že namietaný dovolací dôvod uvedený v § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por. v posudzovanom prípade nie je naplnený.

Podľa § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por. dovolanie možno podať, ak rozhodnutie je založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku alebo na nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia; správnosť a úplnosť zisteného skutku však dovolací súd nemôže skúmať a meniť. Dovolanie len proti odôvodneniu rozhodnutia nie je prípustné.

Podľa § 371 ods. 5 Tr. por. dôvody podľa odseku 1 písm. i/ a podľa odseku 3 nemožno použiť, ak

zistené porušenie zákona zásadne neovplyvnilo postavenie obvineného. V zmysle § 371 ods. 7 Tr. por. dovolanie len proti odôvodneniu rozhodnutia nie je prípustné.

V zmysle § 385 ods. 1 Tr. por. dovolací súd je viazaný dôvodmi dovolania, ktoré sú v ňom uvedené a podľa odseku 2 tohto ustanovenia dovolací súd ustanovenie odseku 1 nepoužije, ak by dôvod dovolania bol v neprospech obvineného a dovolanie je podané v prospech obvineného.

Súdna prax súdov v otázke použitia ustanovenia § 37 písm. h/ Tr. zák. sa riadi Stanoviskom trestnoprávneho kolégia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo 14. júna 2010, č. 1/2011 (sp. zn. Tpj 104/2009) k rozdielnemu výkladu § 37 písm. h/ Tr. zák. v otázke „viac“ trestných činov, na ktorý poukázal obvinený v dovolaní. Podľa Stanoviska „pojmy „viac“, v slovnom spojení "viac trestných činov" v § 37 písm. h/ Tr. zák. a "dva a viac" v slovnom spojení "dva a viac trestných činov" v § 41 ods. 1 Tr. zák., sú synonymom a ustanovenie § 37 písm. h/ Tr. zák. je v tomto rozsahu potrebné vykladať tak, že Trestný zákon považuje za priťažujúcu okolnosť spáchanie viac ako jedného trestného činu. Spáchanie zbiehajúceho sa trestného činu sa však v súlade so zásadou „ne bis in idem“, vyjadrenou v § 38 ods. 1 Tr. zák., nepoužije ako priťažujúca okolnosť podľa § 37 písm. h/ Tr. zák., ak by išlo zároveň o okolnosť, ktorá podmieňuje použitie vyššej trestnej sadzby, pričom môže ísť aj o okolnosť podľa ustanovenia všeobecnej časti Trestného zákona (§ 41 ods. 2 Tr. zák.).“

Povedané inak, aplikácia i týchto dvoch ustanovení súčasne, nie je prípustná, lebo by dochádzalo k porušovaniu zásady ne bis in idem - nie dvakrát za to isté. V danom prípade okresný, ale ani krajský súd, sa týmto Stanoviskom neriadili, a preto výrok o treste v rozsudku okresného súdu je chybný. Krajský súd toto pochybenie nenapravil pri rozhodovaní o odvolaní obvineného, čo by bez ďalšieho bolo dôvodom na zrušenie oboch týchto rozhodnutí z uplatneného dovolacieho dôvodu.

Najvyšší súd na základe tohto porušenia zákona, ktorý napĺňa dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por., zistil aj to, že nedošlo k zásadnému ovplyvneniu postavenia obvineného U. v zmysle § 371 ods. 5 Tr. por.

Obvinený bol uznaný vinným zo štyroch zločinov, z ktorých najzávažnejší bol zločin lúpeže podľa § 188 ods. 1, ods. 2 písm. c/ Tr. zák., za ktorý je možné uložiť trest odňatia slobody od 7 (sedem) do 12 (dvanásť) rokov, pričom v zmysle § 41 ods. 2 Tr. zák. horná hranica trestnej sadzby sa musí zvýšiť o 1/3, teda o 4 roky, a takto asperačnou zásadou zvýšená trestná sadzba je od 7 (sedem) do 16 (šestnásť) rokov.

Vzhľadom na závažnosť, okolnosti, počet, následok spáchaných zločinov, ako aj predchádzajúcu protizákonnú činnosť (amnestiou prezidenta republiky bolo zahladené iba odsúdenie), najvyšší súd uzatvára, že uložený trest odňatia slobody v trvaní 7 (sedem) rokov a 8 (osem) mesiacov sa javí skôr miernejší, než prísny. Obvinenému nemohol byť uložený miernejší trest - na samej dolnej hranici trestnej sadzby.

K sprísneniu tohto trestu v obnovenom konaní bránilo ustanovenie § 405 písm. b/ Tr. por., podľa ktorého, ak bola povolená obnova konania len v prospech obvineného, nesmie mu byť novým rozsudkom uložený trest prísnejší, než aký mu bol uložený v pôvodnom konaní, čo okresný i krajský súd rešpektovali. V dovolaní tomu bráni ustanovenie § 385 ods. 2 Tr. por.

Na základe uvedeného najvyšší súd konštatuje, že novo uložený trest je primeraný, spravodlivý a zákonný. Je spôsobilý zabezpečiť ochranu spoločnosti tým, že obvinenému zabráni v páchaní ďalšej trestnej činnosti. Vytvorí podmienky na výchovu obvineného k tomu, aby viedol riadny život a súčasne na iných pôsobí v smere odradenia od páchania trestných činov. Zároveň vyjadruje morálne odsúdenie obvineného spoločnosťou.

Zistené porušenie zákona zásadne neovplyvnilo postavenie obvineného. Nebolo možné preto uplatnený dovolací dôvod použiť pri rešpektovaní ustanovenia § 371 ods. 5 Tr. por.

Najvyšší súd k argumentácii prokurátora uvádza, že príťažujúce a poľahčujúce okolnosti priamo súvisia s otázkou ukladania trestu. Nešlo o umelo vyvolaný dovolací dôvod, pretože reálne existoval, aj keď v danej veci išlo o formálne pochybenie, bez faktického dopadu na uložený trest.

Podľa § 382 písm. c/ Tr. por. dovolací súd na neverejnom zasadnutí uznesením, bez preskúmania veci, odmietne dovolanie, ak je zrejmé, že nie sú splnené dôvody dovolania podľa § 371.

Na podklade týchto úvah najvyšší súd vo veci rozhodol na neverejnom zasadnutí spôsobom vyjadreným v enunciiate tohto uznesenia.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu opravný prostriedok nie je prípustný.